

Lapin liitto

120/00.01.05.01/2024

Inarin kunnan lausunto Lapin maakuntaohjelman eli Lappi-sopimuksen 2026–2029 luonnokseen ja sen ympäristöselostukseen

Lapin liitto pyytää lausuntoja Lappi-sopimuksen 2026–2029 luonnokseen ja sen ympäristöselostukseen. Lausunnot pyydetään 30.9.2025 mennessä.

Lappi-sopimus 2026–2029

Lappi-sopimuksen 2026–2029 luonnoksessa on kattavasti tunnistettu Lappia koskevia tulevaisuutta muokkaavia muutostekijöitä ja kehittämistehtäviä. Alla koostettuna Inarin kunnan huomioita:

2.1.5 Alueiden eriarvoistuminen

- Tekstissä on lause *"Rahoituksen on suuri merkitys aluekehitykselle."* Inarin kunta esittää, että lauserakennetta tulisi muuttaa joko *"Rahoituksella on suuri merkitys aluekehitykselle"*, tai *"Rahoituksen merkitys on suuri aluekehitykselle"*.

2.2 Muuttuvan väestörakenteen hallinta

- Tekstissä mainitaan, että vain muutamiiin Lapin kuntiin ennustetaan väestölisäystä. Tämä muotoilu ei viittaa siihen, että asuntoja tarvittaisiin lisää. Kuitenkin joillain alueilla asuntotilanne vaatii ratkaisuja ja pitkän tähtäimen suunnittelua. Sopimusluonnoksessa on kyllä mainittu *Asuntotilanteen ratkaiseminen* yhtenä tavoitteena/toimenpiteenä, mutta kohdan sisältö jää tekstissä liian yleiseksi. Inarin kunta esittää, että sopimuksessa kuvattaisiin tarkemmin heikkoon asuntotilanteeseen johtaneita syitä ja eroja eri alueiden välillä. Lisäksi olisi hyvä selkiyttää, mihin toimenpiteisiin asiassa on tarkoitus ryhtyä pitkällä tähtäimellä kestäväen ratkaisun saavuttamiseksi.

2.3 Lapin positio arktisena alueena

- Sopimusluonnoksessa mainitaan, että *"Lisäksi ilmastomuutos vaikuttaa arktisen alueen ekosysteemeihin, mikä voi vaikeuttaa perinteisten elinkeinojen harjoittamista."* Inarin kunta esittää kuvattavaksi laajemmin ilmastomuutoksen vaikutuksia. Ilmastomuutos vaikuttaa merkittävästi myös esimerkiksi arktiseen testaustoimintaan, matkailuun ja muihin elinkeinoihin sekä alueen asukkaiden elämäntapaan.

4.2 Kestävästi menestyvä Lappi

- Sopimusluonnoksessa mainitaan, että *"Suomen, Ruotsin ja Norjan yhteistyötä lisätään liikennejärjestelmän ja -palvelujen kehittämisessä, erityisesti elinkeinoelämän tarpeiden, sotilaallisen liikkuvuuden ja huoltovarmuuden teemoissa."* Tekstissä on kuitenkin kuvattu ainoastaan rautatieliikenteen yhteyksiä ja lentoliikennettä. Inarin kunta esittää, että myös tieverkoston ja joukkoliikenteen kehittämistarpeet kirjataan selkeästi ylös. Pääväylien lisäksi on erityisen tärkeää panostaa myös poikittaisliikenneyhteyksiin.

4.4 Kilpailukykyinen ja uudistuva Lappi

- Sopimusluonnoksessa mainitaan, että *"Lapissa TKI-toiminnan panostukset ovat muuta maata pienemmät, mikä selittyy osittain mikro- ja pk-yritysten suurella osuudella ja yksityisen pääoman vähäisyydellä."* Inarin kunta esittää lisättäväksi, että TKI-toiminnan panostusten pienuuteen vaikuttaa myös elinkeinorakenne ja toimialat, kuten matkailu, joissa ei ole perinteisesti totuttu hyödyntämään TKI-rahoitusta ja -toimintaa. Tähän asiaan voidaan suoraan vaikuttaa tekstissä esitetyillä keinoilla, joita olisi ehkä syytä kuvata tekstiluonnosta laajemmin. Esitetyillä keinoilla ei sen sijaan voida suoraan vaikuttaa mikro- ja pk-yritysten suureen määrään tai yksityisen pääoman vähäisyyteen. Erityisesti pääoman vähäisyyteen ja rahoituksen heikkoon saatavuuteen liittyviä toimenpiteitä olisi hyvä kuvata tarkemmin.

4.5. Ilmastoviisas ja luontopositiivinen Lappi

- Sopimusluonnoksessa todetaan, että *"Myös ilmastomuutoksen heijastevaikutukset maailmalta kasvavat. Ruoantuotannon edellytysten heikkeneminen ja vesipulan paheneminen korostavat kotimaisen ruoantuotannon ja huoltovarmuuden tärkeyttä. Matkailijavirrat pohjoiseen saattavat kasvaa entistä nopeammin ilmastomuutoksen myötä. Päästövähennysratkaisut voivat luoda myös uusia markkinoita lappilaisille toimijoille."*

Inarin kunta esittää lisättäväksi pohdintaan myös sen vaihtoehdon, että matkailijavirrat pohjoiseen laskevat ilmastomuutoksen myötä ainakin osassa Lapin aluetta. Ilmastovaikutus poronhoitoon ja ammattikalastukseen sekä muihin perinteisiin elinkeinoihin Lapissa tulisi huomioida tässä osiossa tai vaihtoehtoisesti kohdassa 2.3

Lappi-sopimus 2026–2029 / Ympäristöselostus

5.3.2. Vetovoimainen Lappi

- Inarin kunta esittää, että Ympäristöselostuksessa kuvattaisiin osana "Vetovoimaista Lappia" tarkemmin asuntotilannetta ja esimerkiksi laajamittaisempaan etätööhön liittyviä rakenteita.

5.3.5 Yhteinen Lappi

- Kohtaa "vaikutukset saamelaisiin" ei ole sisällytetty lausuttavaan luonnokseen, joten sen kommentointi jää myöhäisempään vaiheeseen.

Ivalossa 29.9.2025

Tommi Kasurinen
Kunnanjohtaja
Inarin kunta

